

32 עונות
2016-2015

בשבחי האל

הקאמרטה הישראלית ירושלים

מייסד ומנהל מוסיקלי: אבנר בירון
יועץ: יוסף ברדנשוילי

חברי התזמורת

כינור ראשון	כינור שני	ויולה	צ'לו	חליל	בסון
מתן דגן*	אטיין מנרי*	מיכאל פלסקוב*	צבי אורליאנסקי*	אסתי רופא*	מאוריצי פאז*
נטשה שר*	אדוארד רזניק**	דורון אלפרין	מרינה כץ*		קריסטיונס גריגס
כרמלה ליימן**	אומרי צח	בוריס רימר	אלכסנדר סינלניקוב**	אבוב	
דניס ג'רסי	מיכאל קונצביץ'	אנדריי שפליניקוב	קונטרבס	מוקי זוהר*	קרן יער
רומן יוסופוב	קרן שושני		דמיטרי רוזנצוויג*	אורי מירז	אלון ראובן*
הדס פבריקנט			אלכסנדר אוסיפנקו		רות ורון
סופיה קירסנובה					טימפני
					קרן פנפימון־זהבי*

נגנים נוספים: נעמה נוימן, חליל; גיא שריג, ניר צמת, איתי מורג, חצוצרה;
יזהר קרשון, צ'מבלו ועוגב; איריס יורטנר, צ'לו

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל

פרופ' רות ארנון*, יו"ר	יצחק אלרון*	רו"ח תלמה ברבשקנולר	אילן דה פריס*	פרופ' שמואל קבילי
אבנר אזולאי*	פרופ' שלמה בידרמן	פרופ' בני גיגר*	רוברט דרייק	רו"ח רענן קופ*
יעקב אייזנר*	ד"ר יורם בלשר*	עו"ד יאיר גרין*	פרופ' משה הדני*	פרופ' אורי קרשון
ד"ר חנן אלון	פרופ' אבי בן בסט*	אפרת וימן גרשוני*	ניסים לוי	ברוך שלו*
			פרופ' מנחם פיש*	דב שפיר

הצוות האדמיניסטרטיבי

מנהל כללי: בן ציון שירה	מנהלת שיווק: תמר אומנסקי	מנהל במה: ואלרי אקסיונוב
מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ'	מנהלת מכירות: דגן פדר	יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן
מפיק וספרן: דן דויטש	מכירות: מרים רסקין	הנהלת חשבונות: שרית יצחקי

מחלקת מנויים: 1-700-55-2000 / בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים / טל: 02-5020503 / פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com / אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות ומסתייעת בתורמים שונים.

32
עונה
2016-2015

בשבחי האל

אבנר בירון מנצח
דניאלה סְקוֹרְקָה סופרן (ישראל)
שקד סְטְרוֹל סופרן (ישראל)
אביטל דְרִי מצ'וסופרן (ישראל)
אָד לִיוֹן טנור (בריטניה)
יאיר פּוֹלִישוֹק בסִיבְרִיטוֹן (ישראל)
אלון ראובן קרן יער (ישראל)
האנסמבל הקולי הישראלי
מנהל מוסיקלי: יובל בן עוזר

ירושלים / תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון

יום ג', 8.3.16 בשעה 20:00

רחובות / מכון ויצמן למדע, אולם ויקס

יום ד', 9.3.16 בשעה 20:00

זכרון יעקב / אלמא מרכז אמנויות

יום ה', 10.3.16 בשעה 20:00

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 11.3.16 בשעה 13:00

מוצ"ש, 12.3.16 בשעה 20:00

יום א', 13.3.16 בשעה 20:00

יצירתו של צבי אבני הוזמנה על ידי הקאמרטה
במסגרת קול קורא להזמנת יצירות ישראליות לשנת 2016
במימון משרד התרבות והספורט

וילהלם פרידמן באך (1784-1710)

"קול קורא במדבר"

קונטטה פ' 89 ברה מז'ור (בכורה ישראלית)

צבי אבני (1927)

"דון קיחוטה"

קונצ'רטו לקרן ולתזמורת (בכורה עולמית)

הפסקה

וילהלם פרידמן באך

סינפוניה לכלי קשת ולקונטינואו

"הדיסוננטית" פ' 67 בפה מז'ור

יוהאן סבסטיאן באך (1750-1685)

מגניפיקט רי"ב 243 ברה מז'ור

כתיבת התוכנייה בני הנדל עיצוב חגית מימון

מעוף וחדשנות מאפיינים את המנצח והחלילן אבנר בירון, המייסד, המנהל המוסיקלי והמנצח הקבוע של הקאמרטת הישראלית ירושלים. בעבודה שיטתית, מאומצת ויצירתית הקנה לתזמורת יוקרה בארץ ובעולם, והופעותיה תחת שרביטו זוכות לשבחי הביקורת, לאמון המנויים הוותיקים ולהערכתם של המצטרפים החדשים.

העונה הזאת היא עונתה ה-32 של הקאמרטת הישראלית ירושלים. מלבד הופעותיה בארץ, הופיעה התזמורת גם באולמות מרכזיים באמסטרדם, ברלין, פריס, ניו יורק, וושינגטון, לוס אנג'לס, שיקגו, מדריד, המבורג, בזל, ז'נבה, לוצרן, בייג'ין, שנחאי, אלסקה, טביליסי וירוואן.

נכסי צאן הברזל של המוסיקה הקלאסית הם עמוד התווך של רפרטואר הקאמרטת, אך מלבד יצירות מוכרות ואהובות של יוצרים בעלי שם, אבנר בירון בוחר בעבור תכנוני הרפרטואר השנתיים גם יצירות מסקרנות ונדירות מן המוסיקה העולמית שאין מרבית להשמיע באולמי הקונצרטים. כמו כן הוא מזמין בעבור התזמורת יצירות חדשות ממלחינים ישראלים וזרים.

את הקריירה המוסיקלית שלו החל אבנר בירון כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית. לפני כן למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח באקדמיה למוסיקה בווינה ובמוצרטאום בזלצבורג. גישתו למוסיקה ולאינטרפרטציה מושפעת מהשכלתו

הרחבה במוסיקה ובמדע. כחלילן הירבה להופיע בהרכבים קאמריים וברסיטלים, וניהל כיתות אמן רבות משתתפים בארץ ומחוצה לה. כמורה וכמחנך העמיד דורות של חלילנים ושל מורים לחליל. הוא הקים בזמנו את "אנסמבל סולני הגליל", הרכב וירטואוזי שזכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר.

אבנר בירון ניצח על הפילהרמונית הישראלית, הסימפונית ירושלים רשות השידור, הסימפונית חיפה והסינפונית באר שבע, והוא מוזמן לנצח על תזמורת בעולם. כמו כן כיהן כמנהל המוסיקלי של פסטיבלים, ביניהם "אבו גוש" ו"ימי מוסיקה וטבע בגליל".

ב-1994 החל לכהן כראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים, ובשלוש קדנציות הצעיד את האקדמיה להישגים מרשימים: הוא יזם את פתיחת המחלקה למוסיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד פקולטה למוסיקה רב תחומית. בירון נבחר לכהן כחבר הוועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוסיקה באירופה (AEC).

ב-2005 זכה בפרס שרת החינוך על מצוינות ותרומה אמנותית רבת שנים, ובשנת 2013 העניק לו משרד התרבות והספורט פרס ע"ש אריק איינשטיין ליוצרים שתרמו להתפתחות התרבות הישראלית לדורותיה.

דניאלה סקורקה למדה בקונסרבטוריון למוסיקה בכרמיאל, ואחרי שירותה בצה"ל כמוסיקאית מצטיינת, השלימה לימודי תואר ראשון באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים, שם זכתה במקומות הראשונים בתחרות הליד ובתחרות מנדלסון. מאז הופיעה כסולנית עם הפילהרמונית הישראלית, הסימפונית ירושלים רשות השידור, תזמורת הבארוק ירושלים, סימפונט רעננה ועוד.

בשנים 2012-2014 הייתה חברה ב"מיתר אופרה סטודיו" של האופרה הישראלית, וב-2013 הצטרפה לתזמורת הבארוק הצרפתית Les Arts Florissants בניצוח כריסטי לסיבוב הופעות בינלאומי. בין תפקידיה האופראיים: בלינדה בדידו ואניאס של פרסל, אאורידיצה באורפאו ואאורידיצה של גלוק, פֶּנִּיס בארמיד של לולי, סוזנה וברברנה בנישואי פיגארו, צרלינה בדון ג'ובאני, דספינה בכך עושות כולן ופמינה בחליל הקסם - כולם של מוצרט. היא שרה את תפקידי הסופרן ברקוויאם ובמיסה בדו מינור של מוצרט, בתהילים מ"ב של מנדלסון, בגלוריה של פולנק ושל ויואלדי, בשלמה ובדיקסיט דומינוס של הנדל ובסטבט מאטר ובסלבה רגיינה של פרגולזי.

באחרונה זכתה בפרס הראשון ע"ש מיכל אורן בתחרויות האביב בזמרה, ובפרס על ביצוע מצטיין ליצירה ישראלית, תרומת מירה זכאי לזכר הוריה. זו הופעתה הראשונה עם הקאמרה.

שקד סטרול היא בוגרת בית הספר התיכון "תלמה ילין" לאמנויות בגבעתיים, במגמת המוסיקה הקלאסית. במשך לימודיה הופיעה כסולנית עם מקהלת בית הספר בארץ ובספורים בצרפת, בגרמניה ובבלגיה. אחרי שהשלימה את שירותה הצבאי כמוסיקאית מצטיינת, נרשמה ללימודים באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים, שם היא לומדת לקראת התואר השני במחלקת הביצוע הקלאסי, בהדרכת הגב' מרינה לויט והד"ר עידו אריאל. היא השתתפה בסדנת זמרה קלאסית, בהנחיית המורה לטכניקה עמי שמיר מישראל והמצרסופרן ריטה דאמס מהולנד.

זה למעלה משלוש שנים שקד מופיעה עם האנסמבל הקולי הישראלי ועם מקהלת האופרה הישראלית. בעבר שרה עם מקהלת זמרי קולגיום. עם אנסמבל זמרי מורן הופיעה כזמרת סולנית במסע קונצרטים בארגנטינה.

בהופעותיה עם מקהלת האופרה הישראלית ועם תזמורות שונות - ובהן הקאמרה הישראלית ירושלים - שרה שקד תחת שרביטיהם של המאסטרי דניאל אורן, אבנר בירון, קרילין וילסון, פרדריק שְׁזֶלֶן, ישי שְׁטֶקֶלר, איתן שְׁמִיסר ויואב תלמי.

אשתקד הגיעה שקד סטרול למקום השני בתחרות ע"ש ז'מבוקי, במסגרת הסדנה הבינלאומית לשירה אמנותית בירושלים.

אד ליון, טנור בריטי מבוקש, למד בקולג' סנט ג'ון בקיימברידג', באקדמיה המלכותית למוסיקה בלונדון ובסטודיו האופרה הלאומית האנגלית בלונדון. הקריירה הבינלאומית שלו נשענת על פרטואר אופראי וקונצרטי, מהבארוק ועד למוסיקה בת זמננו.

ליון הופיע בבית האופרה המלכותית קובנט גרדן, בפסטיבל גליינדבורן, ב-BBC Proms, באופרה הממלכתית הבווארית במינכן, באופרה ההולנדית הלאומית באמסטרדם, בתיאטרון ריאָל במדריד, בפסטיבלי אָקס־אן־פרובנס, אדינבורו ואלדבורו, בתיאטרון השטלה וב"אופרה קומיק" בפריס, ב"תיאטרון אן דר וין" בווינה, ב"פילהרמוני" של ברלין ובאקדמיה למוסיקה של ברוקלין בניו יורק.

ליון גילם את אַמִידָס ב**אורמינדו** של פרנצ'סקו קאוואלי ואת האל פאן ב**לה קליסטו** שלו, את איפוליט ב**איפוליט ואריסי** של ראמו, את ג'ֶרְנֶנְדוֹ ב**האי השומם** של היידן, את דון אוֹטָבִיוֹ ב**דון ג'ובאני** של מוצרט ואת טמינו ב**חליל הקסם**. הוא היה הילֵס ב**הטרויאנים** של ברליוז, ההגאי ב**ההולנדי המעופף** של ואגנר ומלח ב**טריסטן ואיזולדה**, המורה למחול ב**אריאדנה בנקסוס** של ריכרד שטראוס וליסְנֶדֶר ב**חלום ליל קיץ** של בריטן. הוא שר בשני ה**פסיונים** של באך וב**מיסה בסי מינור** שלו, ב**משיח** של הנדל, ב**אליהו** של מנדלסון, ב**חלום גְרוֹנְטִיוֹס** של אלגר ועוד. זאת הופעתו הראשונה עם הקאמרטת.

אביטל דרי, תלמידתה של הגב' מרינה לויט, זכתה ב-2009 במקום הראשון בתחרות שירה עם תזמורת האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים, ומאז ועד 2012 היא שרה באנסמבל סולני באך הישראליים.

אביטל הופיעה כסולנית עם הפילהרמונית הישראלית, הקאמרטת הישראלית ירושלים, תזמורת פסטיבל שלזוויג־הולשטיין, הקאמרית הישראלית, סימפונט רעננה, תזמורת הבארוק ירושלים, התזמורת הקאמרית של האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים, תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית והסינפונייטה הישראלית באר שבע.

ברפרטואר הקונצרטי של אביטל תפקידי מצוֹסופרן ואלט ביצירות באך, מוצרט, הנדל, בטוהובן ומנדלסון. בסדרת "מצוינות" של קול המוסיקה ביצעה מחזורי שירים של מאהלר ודה פאייה.

אביטל השתתפה בכיתות אמן של הקונסרטה־טנור הגרמני אנדריאס שול ושל זמרת הסופרן האמריקנית אן מונויוס. בשנת 2011 הופיעה אביטל דרי בקונצרט גאלה בסטודיו האופרה בסטיליה שבפריס, מטעם המרכז הצרפתי לקידום אופראי.

במקביל לפעילותה המוסיקלית, אביטל היא דוקטורנטית בפיסיקה במכון ויצמן למדע.

יאיר פולישוק השלים את לימודי התואר הראשון באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים אצל הגברת מרינה לויט והמאסטרי אבנר בירון ומנדי רודן. את לימודי התואר השני השלים במכללת טריניטיילאבאן בלונדון, בהדרכת הבריטון עומר אברהים.

פולישוק שר בין היתר עם התזמורת האלה: הפילהרמונית הישראלית, תזמורת הבארוק ירושלים, אנסמבל בארוקדה, תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית, הסינפונייטה באר שבע, סימפונט רעננה, אנסמבל אנטיק, מקהלת עדי ואנסמבל זמרי מורן. היום יאיר חבר ב"מיתר אופרה סטודיו" שלידי האופרה הישראלית.

בשנים האחרונות גילם יאיר את **ג'ובאני בדון ג'ובאני** למוצרט, את פיגרו ב**נישואי פיגרו** של מוצרט ואת אניאס ב**דידו ואניאס** של פרסל. הוא שר בה**זמרת הקרחת** מאת ישראל שרון ובה**רמאי של מנחם אבידום**, וביצע את תפקידי הבס ב**מתאוס פסיון ובמיסה הגדולה של באך**, ב**סימפוניה התשיעית** של בטהובן, ב**רקוויאם של פורה ובסרנדה אופוס 24** מאת שנברג.

בתקופת לימודיו זכה יאיר פולישוק למלגות לימודים מטעם קרן רונן למוסיקאים צעירים, קרן שרת שלידי קרן התרבות אמריקה ישראל ומלגה מטעם מכללת טריניטיילאבאן למוסיקה ולמחול בלונדון.

אלון ראובן החל ללמוד נגינת קרן יער בהיותו בן עשר עם יעקב קלינג. שנתיים אחר כך הופיע כבר כסולן עם תזמורת ובשידורי רדיו וטלוויזיה. אחרי שירותו הצבאי, בעת לימודיו אצל דיויד ג'ולי (Jolley) בבית הספר הגבוה למוסיקה של מנהטן (MSM), ייסד אנסמבל קאמרי ב-International House, הניו יורקי. אחר כך השתלם באקדמיה ע"ש ליסט בבודפשט, אצל פרופ' פרידריך אדם. עם שובו ארצה נתמנה לנגן הקרן הראשי של התזמורת הקאמרית הקיבוצית ואחר כך היה לנגן הקרן הראשי של הקאמרטה הישראלית, תפקיד שבו הוא מחזיק גם היום.

לחם חוקו הוא מוסיקה קלאסית ובארוקית. הוא מופיע עם "הפרויקט הקאמרי הישראלי", ב"ימי מוצרט באלמא" ועם האנסמבלים "המאה ה-21", "מיתר" ו"בארוקדה". לעתים הוא מנגן בקרן טבעית, חסרת שסתומים.

אלון מלמד, מעביר כיתות אמן ומנחה קבוצות קרן יער של הפילהרמונית הצעירה ושל תזמורת הנוער הלאומית, והוא חבר בצוות ההיגוי של "יום הקרן הישראלי" שלידי המרכז למוסיקה ירושלים והפילהרמונית הישראלית.

התקליטור Horn Quest, בו הוא מנגן עם הסופרן קרן הדר ועם הפסנתרן יוני פרחי, יצא בשנת 2010.

של זובין מהטה, ג'יימס לוויין, דניאל בארנבוים, אנטוניו פפנו, דניאל אורן, ג'וזפה סינופולי ועוד. בן עוזר משמש גם כמנהל המוסיקלי של מקהלת הקיבוץ הארצי והוא יועץ ומרצה מבוקש בתחום השילוב בין מוסיקה לעבודת צוות וניהול.

זמרי המקהלה בקונצרט זה:

סופרן: אדוה רוֹדֵיס, דפנה זהבי, טליה דיֶשון, לוסי בלוך, מרים מוֹנְדֵרִי, נעמי בריל-אנגל, עפרה הורוביץ,

שקד קֶטְרוֹל, תמר בן עוזר

אלט: אביבית הוֹקְשֶׁטֶר, נועה דורון,

עדית בֵּיגֶל, ערה גבעוני,

תמר לֶנְדֶסבֶּרְגִי קֶרְבִּיץ'

טנור: אורי בֶּצֶק, ארז טל, גבריאל גוֹלֶר,

טל קוֹר, ירון אייגנשטיין, משה הס

בסיבריטון: איתי ברקוביץ',

דניאל פורטנוי, יואל סיון, עוז וייס,

פיטר סימפסון, קדם ברגר

.....
*עם הקמתו נקרא "האנסמבל הקולי החדש".

האנסמבל משתתף בסדרות קונצרטים בתל אביב, בירושלים, בחיפה, ברעננה ובמודיעין, והוא נטל חלק בביצועי בכורה בפסטיבל ישראל, ובהם **רבי אמנון ממגנצה** מאת רון וידברג ו**משורר בניו יורק** מאת דורי פרנס. הוא מרבה להשתתף בפסטיבלים בינלאומיים: בגרמניה, בלוקסמבורג, בסלובניה, בפורטוגל, בצרפת ובקוריאה. הוא זכה בפרסים ראשונים בתחרויות בינלאומיות למקהלות במלטה (1998), בספרד (2000) ובבלגיה (2001).

מנצחו ומנהלו המוסיקלי של האנסמבל, **יובל בן עוזר**, הוא בוגר האקדמיה למוסיקה בירושלים ובית הספר למוסיקה באוניברסיטת אינדיאנה שבארצות הברית. כמנצח אורח ניצח על כל התזמורות החשובות בישראל ועל תזמורות באירופה ובדרום אמריקה. בן עוזר מרבה לשתף פעולה עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית. כמנצח המקהלה עבד בקונצרטי הפילהרמונית תחת שרביטיהם

מ אז נוסד האנסמבל הקולי הישראלי* בידי יובל בן עוזר בשנת 1993, כבש את מקומו כגוף המקהלתי הקאמרי המוביל בישראל. שרים בו אך ורק זמרות וזמרים מקצועיים, הוא מופיע במיטב האולמות והפסטיבלים בארץ, והוא זוכה לשבחים מאנשי המקצוע, הקהל והמבקרים. רפרטואר האנסמבל משתרע ממוסיקת ימי הביניים ועד ליצירות בנות זמננו, ובכלל זה - יצירות אוונגרדיות ופסקולי סרטים.

האנסמבל מופיע עם התזמורות המובילות בישראל, ובהן הפילהרמונית הישראלית, הקאמרטה הישראלית ירושלים, הסימפוניית ירושלים רשות השידור, תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית והסימפוניית הישראלית ראשון לציון.

לצד ההופעות בניצוחו בן עוזר, האנסמבל מופיע עם מנצחים מן השורה הראשונה בעולם: פרידר ברניוס, ג'ון פול, אנדרו פארוט ואנתוני רולי.

הדיווה מ"לה סקאלה"

לורה קלייקום סופרן (ארה"ב)
יניב ד'אור קונטרה-טנור (ישראל/בריטניה)
אדוארד קלירי בריטון (ארה"ב)
פניני ליאון גרובנר בס (ארה"ב/ישראל)
קרלו גולדשטיין מנצח (איטליה)
הקאמרה הישראלית ירושלים

יצירות מאת ויוואלדי,
הנדל, מוצרט, דוניצטי וורדי

"שירת קולורטורה עוצרת נשימה"
The New York Times

אופוס

הקאמרה הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

עמותת גרובנר פ.ס.י.ק.

ערב האופרה הבינלאומי ירושלים / 19.3.2016

אולם "הנרי קראון", תיאטרון ירושלים / בשעה 20:30

רכישת כרטיסים: 1-700-55-2000 / www.jcamerata.com

ערב קיץ

מייקל אלכסנדר וילנס מנצח
רוזאן ואן סנדוויק מצורסופרן (הולנד)

קודאי / ערב קיץ

יוהאן אדולף האסה / סלבה רגינה בלה מז'ור
היידן / הקנטטה אריאדנה בנקסוס
ברטוק / דיברטימנטו

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום א', 1.5.16 בשעה 20:00

יום ו', 6.5.16 בשעה 13:00

מוצ"ש, 7.5.16 בשעה 21:00

ירושלים: תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון

יום ג', 3.5.16 בשעה 20:00

רחובות: מכון ויצמן למדע, אולם ויקס

יום א', 8.5.16 בשעה 20:00

אמנות השיר

דניאל רייסקין מנצח (הולנד)
ג'ניפר פראנס סופרן (בריטניה)
קלמנס זנדר בריטון (אוסטריה)

ברהמס / סרנדה מס' 2 אופוס 16 בלה מז'ור
שומאן / שישה שירים לסופרן בעיבוד אריקט ריימן
לתזמורת כלי קשת
שוברט / שבעה שירים בעיבוד מקס קגר לתזמורת
פורה / שירים לסופרן בעיבוד מורן מגן לתזמורת

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 1.4.16 בשעה 13:00

מוצ"ש, 2.4.16 בשעה 20:00

יום א', 3.4.16 בשעה 20:00

רחובות: מכון ויצמן למדע, אולם ויקס

יום ב', 4.4.16 בשעה 20:00

ירושלים: תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון

יום ג', 5.4.16 בשעה 20:00

פרידמן באך מתואר בכתובים בלשון הפכים: "הוא היה כנראה המוכשר שבבני באך" כותב מבקר אחד, "הוא טופח בידי אביו ופיתח שפה מוסיקלית מזוקקת וסגנון נועז שהקדים את זמנו". אחר קובע: "וילהלם פרידמן באך היה הבן הראשון, ובמובנים רבים הפגום ביותר(!) של באך. איש רשולן היה, בן קלדעת ומלחין פוחז, שהרס את הקריירה שלו כמלחין ואיבד תריסרי כתבי יד של אביו ושלו עצמו".

ננסה לאזן: "הבאך של האלה", הצאצא השני* של יוהאן סבסטיאן ושל אשתו הראשונה מריה ברברה, נולד בוויימאר, ואכן אביו השקיע בו מאמץ רב. "הספרון להוראת הנגינה במקלדת בעבור פרידמן באך" הוא דוגמה אחת. ייתכן שגם הכרך הראשון של "הפסנתר המכוון" נועד לקידום הבן הבכור.

בקֶתֶן התחנך פרידמן בבית ספר לטיני, ובלייפציג - בבית הספר הקפדני שלידי כנסיית תומאס. במלאת לו 16 נשלח לִמְרָזְבוּרְג, ללמוד נגינת כינור אצל יוהאן גְרָאוֹן הידוע, ובגיל 19 נרשם ללימודי משפטים באוניברסיטת לייפציג. את המשך לימודיו - ובראשם מתמטיקה - עשה באוניברסיטת האלה, עיר שישוב אליה בהמשך. אחרי תום לימודיו זכה להערכה רבה כנגן העוגב של כנסיית סופיה הקדושה בדרזדן, ובשנים 1746-1764 ניגן עוגב בעיר האלה. שם נשא אישה ונולדו לו ילדים.

באך הבן היה אומלל בהאלה. חילוקי דעות רבים היו לו עם ראשי כנסיית "גבירתנו מריה", וביוני 1764 עזב את הכנסייה בלי כל חלופה, ומצבו הכלכלי הורע. בשני עשורי

חייו האחרונים נתן רסיטלים, לימד, מכר מיצירות אביו או הציגן כשָלוּ. ביוגרפים טוענים ש"אישיותו הסוררת" הייתה לו לרועץ, אך החוקר דיוויד שוּלְנֶבֶּרְג מעדיף לנסח: "כווירטואוז עצמאי הכבידו עליו כבלי המשרה". והֶרְטְמוּט הֶנְכֵן, מנצח שחילץ כמה סינפוניות מתוך קנטטות, טוען: "המוסיקה שלו אינה מוערכת די, כי יצירות רבות אבדו". והלא זהו מעגל קסמים!

ביולי 1784 מת פרידמן בברלין חסר כל. בטאון מוסיקה ברלינאי הספיד: "לגרמניה אבד אתמול בכיר נגני העוגב! למוסיקה זאת אבידה שאין לה תחליף".

וילהלם פרידמן באך חיבר יצירות למקלדת, סימפוניות וקונצ'רטי, מוסיקה ליטורגית וקאמרית, ובימי בדרזדן - אפילו בלטים ואופרות לחצר הדוכס. כאמור הרוב אבד.

את קנטטה פ' 89 כתב באך בהאלה. בימי א' נהג להשמיע קנטטות של מלחינים שונים, ובימי חג ומועד הקפיד לשבח קנטטות של אביו ושלו. את זאת חיבר ליום יוחנן הקדוש של סוף יוני. הלברית הוא תצרף טקסטים של שני מחברים שונים (ר' בעמוד הבא), והוא רומז בבירור אל יוחנן, שאמר על עצמו "אֲנִי קוֹל קוֹרָא בַּמִּדְבָּר, פְּנֵי דַרְךְ ה', כְּאֲשֶׁר אָמַר יְשַׁעְיָהוּ הַנְּבִיא" (יוחנן א' 23). לפי אמונת הנוצרים, יוחנן המטביל הוא שבישר על הולדת ישו ומשיחיותו, ועל כן נפתחת הקנטטה בפסוקי ישעיהו.

ואולם עוד בשורה מתוארת בקנטטה, מלבד זו של יוחנן, המבוססת על תיאור בלוֹקֶס ב' 11:10: מלאך משמיים מציג את עצמו לפני

חבורת רועים ומודיע, כי עומד להקיץ הקץ על מצוקות האדם, שכן היום ייוולד המשיח. שתי בשורות אלה משולבות בקנטטה, בבחינת "טובות השתיים מן האחת".

אשר למוסיקה, **אקדמה כלית** ובה תרועות חצוצרה מז'וריות והלמויות תוף מכינות אותנו לבאות. המקהלה מצטרפת לאופטימיות, ובמרוץ פוגאלי עליז היא סוללת את מסילתו של הקורא, המבשר. **רציטטיב הטנור**, בפשטות מילים וצלילים, מתמצת את היצירה כולה: הנה הישועה בדרך, נחמו, נחמו עמי.

אריית הסופרן היא שיא הקנטטה. יש בה דיאלוג ערני בין הסופרן לבין קולות הקונטינואו - מעין שיח בנפש פנימה. מליסמות (סלסולים) וחזרות על מילים ממקדות את הקשב בעיקרי העיקרים, כגון במילה החוזרת wahren (כְּנֶה).

רציטטיב האלט מקדם עלילה גם הוא. בו המבט מופנה החוצה, אל דרמת ההתרחשויות בעולם: רצינות מלוּנה את אזכור הצליבה ואת החטא המושך מטה. ואחרי הרצינות - ממש היפוכה: **אריית הבס** מפתיעה בריקודיות משקלה (3/8) וברון נגינת אבוביה. ואז **הכוראל המסיים** - קצר ואיטי, חגיגי ולירי, אך לא בלי דיסוננסים, להראות שעם כל השתדלויות האדם, לעולם לא ישיג את שלמות השמיים.

*קדמה לו קתרינה דורותיא, ילידת 1708, גאון מוסיקלי וזמרת, שלמרבה הצער הסתכמה תרומתה למוסיקה בעזרה לאביה.

וילהלם פרידמן באך (1784-1710)

קנטטה פ' 89 "קול קורא במדבר"

הלברית: יוהאן פרידריך מרינג ודוויד דניקה
עברית: בני הנדל

מקהלה

קול קורא במדבר,
פנו דרך יהוה,
ישרו בערבה מסלה לאלהינו.
כל־גיא ינשא,
וכל־הר וגבעה ישפלו.
(ישעיה מ' ג'ד')

רציטיב טנור

האל את ישוע בחסדו נתננו,
ודבר נחמה ומזור השמיענו,
לאמר "תם עדן שעבוד האמים!"
שכן את בנו בחמלה אין קץ
שלח הוא מטה מכס המרומים.
אל נטל החטא שבתוך נשמתך
נמזגת עתה נחמה שקטה.
לקראת האל הכן את לבך
מרכך בתחושות חרטה.

אריה סופרן

לשף בלבד נועדה נחמה,
חרטת לבם כנה.
אדם אשר צערו כוזב
תאבד נחמתו, תסור מן הלב,
ויאבד גם הוא באבדנה.

רציטיב מלווה אלט

את נתיב המושיע
מלאכו מכין,
והוא המביא לעולם בשורתו.
עליו כעל אור גאולה הוא מצביע;

Wilhelm Friedemann Bach (1710-1784)

Cantata F. 89 "Es ist Eine Stimme"

Libretto: Johann Friedrich Möhring (1690-1773)
David Denicke (1603-1680)

Coro

Es ist eine Stimme eines Predigers in der Wüsten,
Bereitet dem Herrn den Weg,
Macht auf dem Gefilde eine ebene Bahn unserm Gott.
Alle Tale sollen erhöht werden,
Und alle Berge und Hügel sollen erniedriget werden.
(Jesaja 40, 3-4)

Recitativo Tenore

Gott hat uns Gnad und Heil in Christo angetragen,
Und lasset uns zu unserm Troste sagen,
Nummehr sei die Zeit der Ritterschaft* vollendet,
Dieweil er seinen Sohn aus Liebe und Barmherzigkeit
Von seinem Himmelsthron zu uns herab gesendet.
Nun soll der Trost bei deinem Sündenschmerz
In deine Seele dringen.
Du musst auch Gott ein Herz
Durch Buße zubereitet, bringen.

Aria Soprano

Der Trost gehöret nur vor Kinder,
Die in der wahren Buße stehn.
Wer ohne solche sich lässt finden,
Dem wird sein falscher Trost verschwinden,
Und er wird selbst verloren gehn.

Recitativo Accompagnato Alto

Dein Heiland lässt die Bahn
Durch seinen Engel zubereiten,
Und dieser zeigt aller Welt
Ihn als das Heil mit seinem Finger an;

רוצה הוא כי זאת כלנו נבין:
חשוב בכל עת באלהינו לדבק,
ואת זה הגבור הפלאי, שליחו,
באמונה שלמה לחבק.

הוא אומר: "שה האלה הוא זה,
אשר את חטאת החלד נשא.
על כן הפכה קשות ונפצע,
כי לא רצה על הצלב הנבזה
להוקיר את ערוך חייו,
והסכין, אפלו אבה,
כי למען חטאי האדם יקרבו.
הוי, אדם, עשה תשובה,
עד מתי במדבר חרב
תהלך, תאבד ותתעה?
אנא, מחטא חלץ את הלב
כך: כון נתיבך ותשגה.

אריה בס

מלאך רב חסד, שליח שלום,
הער הלבוות וסלול הנתיבה,
כדי שתשובה תנחה בני אדם
בחקי המושיע להפקיד נשמתם.
כך יזכו ברגע, כך ימלאו שלווה.

כוראל

הו אל, הן לנו קדשתך
סתומה בדרך כלל.
רם אפה, ורצונך
נשגב ורבימשקל.
לא נבין את האורחה
אלא אם כן דברך, אורך,
מראים לנו אותה.

Er will, man solle sich bei Zeiten
Zu Gott bekehren lassen,
Und diesen Wunderheld
Mit wahren Glauben fassen.

Er spricht: da seht ihr Gottes Lamm,
Das alle Missetat der Welt getragen,
Davor ward er verwundet und geschlagen.
Er wollte an des Kreuzes Stamm
Sein Leben selbst nicht teuer achten,
Drum ließ er sich
Zum Opfer für die Sünde schlachten.
O Mensch, bekehre dich,
Was willst du in der Wüsten
Noch länger irre gehen?
Entreiß dein Herz der Welt und ihren Lüsten,
So wirst du dir die Bahn bereitet sehen.

Aria Basso

Holdseligster Engel, du Bote des Friedens,
Erwecke die Herzen, bereite die Bahn,
Dass Buße und Glauben die Menschen bewegen
Das Heil ihrer Seelen in Jesu zu legen,
So haben sie, was sie beruhigen kann.

Corale

Wir Menschen sind zu dem, o Gott,
Was geistlich ist, untüchtig.
Dein Wesen, Wille und Gebot,
Ist viel zu hoch und wichtig.
Wir wissen und verstehen's nicht,
Wo uns dein Göttlich Wort und Licht
Den Weg zu dir nicht weiset.

*הביטוי [ist] vollendet die Zeit der Ritterschaft
מתרגם את הביטוי בישעיהו מ'ב' "כי מלאה צבאה",
כלומר תם זמן השיעבוד שלה.

אלגרו / אנדנטה / קון מוטו

צבי אבני, מבכירי הקומפוזיטורים הישראלים וחתן פרס ישראל, נולד בגרמניה בשנת 1927, ועלה ארצה עם הוריו בשנת 1935. בילדותו לימד את עצמו לנגן במפוחית, במנדולינה ובחלילית, ואז יצאו תחת ידיו מנגינותיו הראשונות. בהמשך למד לנגן בפסנתר, ותוך כדי שירותו הצבאי החל ללמוד קריאת תווים וקומפוזיציה. בין מורויו נמנו המלחינים פרנק פֶּלֶג, אָבֶּל ארליך, פאול בן חיים ומרדכי סתר.

בשנת 1958 השלים אבני את לימודי התיאוריה והקומפוזיציה באקדמיה למוסיקה בתל אביב, נסע לארצות הברית, ושם השתלם אצל ולדימיר אוסֶצ'בֶּסקי במרכז למוסיקה אלקטרונית של אוניברסיטת קולומביה ואצל אהרון קופלנד ולוקס פוס בטנגלווד, מסצ'וסטס.

שני תריסרי שנים לימד אבני קומפוזיציה, תיאוריה, מוסיקה אלקטרונית ובת ימינו באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים, וב-1976 היה לפרופסור מן המניין. כראש חוג ייסד את המעבדה למוסיקה אלקטרונית וניהלה במשך שנים. כשנה היה מלחין אורח באוניברסיטת בר אילן, ושנתיים - פרופסור אורח באוניברסיטת נורת'אייסטרן בבוסטון.

בין 120 חיבוריו - מוסיקה סימפונית וקאמרית, יצירות לכלי נגינה יחידים, קונצ'רטי, מוסיקה קולית, מקהלתית ואלקטרונית ומוסיקה לבלט, לסרטים ולתסכיית רדיו. רבות מיצירותיו הודפסו

ויצאו לאור על גבי תקליטים, והן מבוצעות בידי סולנים, הרכבים קאמרליים ותזמורות בארץ, באירופה ובאמריקה.

אבני שימש בתפקידים ציבוריים רבים, ובהם יושב ראש איגוד הקומפוזיטורים בישראל, יושב ראש ימי המוסיקה הבינלאומיים בישראל, יושב ראש המדור למוסיקה במועצה הציבורית לתרבות ולאומנות ויושב ראש חבר השופטים של התחרות הבינלאומית לפסנתר ע"ש ארתור רובינשטיין. משנת 1993 ועד היום הוא יושב ראש הנהלת הנוער המוסיקלי בישראל. שנים אחדות ערך את "גיתית", ירחון הנוער המוסיקלי. אבני ייצג את ישראל בפורומים בינלאומיים למוסיקה והרצה במקומות רבים בעולם.

אשתקד הוכרז צבי אבני כחתן פרס אמ"ת למוסיקה. הוקרה זו מצטרפת לשורת פרסים ארוכה: פרס ישראל למוסיקה לשנת 2001, פרס יצירה מטעם ראש הממשלה למלחינים ישראלים, פרס האמנות של חבל הסאר בגרמניה, פרס אקו"ם למפעל חיים, פרס אנגל, פרס ליברסון ופרס קיסֶטְרֶמֶיר של אגודת ישראל-גרמניה.

דבר המלחין על היצירה

גילוי נאות: משיכתי לכתיבת קונצ'רטו לקרן יער (בעצם "קרן צרפתית", כשמה באנגלית) נעוצה בין היתר במיעוט הקונצ'רטות שנכתבו לכלי הזה עד כה. לפסנתר, לכינור, לחליל, הולחנו קונצ'רטות רבים מספור, והקונצ'רטות לקרן - נער יספרם. יש לך בוודאי סיבות. מכל מקום,

בעבורי נראה האתגר לחבר קונצ'רטו לקרן מרתק, למרות - ואולי בזכות - מגבלות הכתיבה לכלי זה. למשל, אין לקרן הברק הצלילי של החצוצרה. עם זאת, יש לה יכולת הפקה של צלילי בְּרוֹרָה מאופקים, וצלילי הפיאנו שלה עשויים להישמע מעודנים, נוגעים ללב ואף מסתוריים.

כללית, קונצ'רטו הוא בבחינת התמודדות היחיד מול הרבים. כשנעניתי להזמנת הקאמרה והתחלתי לעבוד על היצירה, עלה בדעתי הרעיון להתבסס על סיפור דון קיחוטה מאת מיגל דה סרוואנטס: כלי הסולו - כך אמרתי לעצמי - ייצג את אישיות "האביר בן דמות היגון", והתזמורת תסמל את "העולם", אשר לעתים קיחוטה נלחם בו ולעתים מזדהה עמו.

בפרק הראשון הרוח הקרבית שולטת, בסימן אָגוּ האביר השוגה באשליות; פה ושם גם צלילי כישלונותיו נשמעים. **בפרק השני** צצה דמותה של אהובתו הדמיונית דולֶסִינָאָה, אשר בחלומותיו האביר יוצא עמה מדי פעם במחול - סרבנד או מינואט. **הפרק השלישי** מביא לאוזנינו את הדידהירה של הסוס רוֹסִינָנְטָה, ועמהם - נעירות חמורו של סנצ'ו פֶּנְסָה הנאמן. מצבי הרוח מתחלפים כאן ומתגוונים, בין זרימה ריתמית מהירה לבין רגעי געגוע וסימני שאלה אקסיסטנציאליים.

מבנה שני הפרקים הראשונים חופשי ותואם את הדמויות וסממניהן, ובפרק השלישי ניתן להבחין בצורת הרונדו, ובו מדי פעם הקטע הריתמי חוזר ומשתלט על המהלך הרומנטי.

גם באחיו המבוגר, וילהלם פרידמן, ולהקליט מיצירותיו. הוא הכין עם תזמורתו את מעט הסינפוניות ששרדו, צירף להן אוברטורות שמצא בתחילת קנטטות, ובזמן שהוא העניק לסינפוניה שלפנינו את כינויה. על התקליט שהוציא הֶנְכֵן מובא פורטרט של מלחין נאה, פרווה לצוואר וכוּבַע אופנתי לראשו.

רק בשנת 2010, כאשר הוציא פרופ' דיוויד שוֹלְנֶבֶרְג, מוסיקולוג ניו יורקי ומורה בג'וליאַרד, ביוגרפיה מקיפה על וילהלם פרידמן באך, התברר שהדמות ההדורה והשופעת חן הנחשבת זה דורות כארשת פניו של וילהלם פרידמן, היא בעצם תמונת באך אחר, בן דוד. עתה קלסטרן זוהר פחות, אבל - נקווה - תואם למציאות.

*אז היה כבר וילהלם פרידמן באך ברלינאי, נטול משרה ומרושש.

מנוגן אלגרו, אך מדי פעם, ודווקא בסביבת הצרימות הדיסוננטיות, המלחין שותל שוב ושוב תיבה המסומנת "אדג'ו" בלב האלגרו, וההאטה נועדה גם היא למשוך את תשומת הלב לצרימות החוזרות.

הפרק השני שונה מן הראשון תכלית שינוי. מפעמו אטי והוא קונסוננטי ושירתי כאריה של אהבה או כסרנדה. את נימי כלי הקשת והלב מרעידיים טְרִמּוֹלִי רבים. שתי מנגינות חוזרות בו פעמיים, ולכל אחת מהן מסלולי צלילים מפותלים, המובילים אותנו מעלה - מטה כנתיבת ספינה על גלי ים.

הפרק השלישי שוב מהיר. הוא עשוי שאלות ותשובות מוסיקליות עתירות דיאלוג פוגאלי בין הצ'מבלו והצ'לו לבין שתי סקציות הכינורות והוויולות. גם בו שני חלקים שניתן לחזור עליהם (זאת פררוגטיבה של המנצח), ובסופו של הפרק נדמה למאזין כי הקיץ הקץ על היצירה.

אך לא: הסיום עשוי **שני מינואטים** קלילים, הבנויים במבנה חזרתי: המינואט הראשון עשוי שתי מנגינות בנות שמונה תיבות החוזרות פעמיים, והמינואט השני הוא מנגינת שמונה תיבות החוזרת פעמיים ועוד מנגינת שש עשרה תיבות החוזרת פעמיים. כסיכום לכל זה - המינואט הראשון מנוגן ברצף פעם אחת.

מילה על שני חוקרים ופורטרט. המנצח הגרמני הֶרְטְמוֹט הֶנְכֵן (Haenchen) שהזכרנו לעיל, המנהל זה עשורים את התזמורת הקאמרית ע"ש ק.פ.ע. באך ברבלין, החליט בשנות התשעים "לטפל"

ויואצ'ה / אנדנטה / אלגרו / מינואט 1 ומינואט 2

הדיסוננסים, שבזכותם כינה המנצח הגרמני הֶרְטְמוֹט הֶנְכֵן את סינפוניה פ' 67 של פרידמן באך "הסינפוניה עם הדיסוננסים" ("Dissonanzen-Sinfonie") אינם מצויים ביצירה כולה. גם אין הם ייחודיים ליצירתו זו. מתברר, כי דיסוננטיות ליוותה את רוב שנותיו: הנה, בשנת 1774, כשלושים שנה אחרי הולדת סינפוניה זו, יצא מבקר המוסיקה של "חדשות ברלין" מגדרו: "הקונצרט של מר באך* הכיל כל מה שנחוץ לשם המרצת הדופק; רעיונות חדשים, שינויי סולם מפתיעים, פרקים דיסוננטיים".

גם אם הציקו דיסוננסים לטהרני הדורות, היו מבקרים אוונגרדיים, ואפילו במאה ה-18, ששימוש מידתי בהם הסב להם עונג. ואולי זה המפתח לשאלה מדוע נחשב וילהלם פרידמן באך - בניגוד לאֶחִיו המלחינים - בישיגאדא. שוב ושוב מוצאים בכתובים אודותיו כי "יצירותיו הקדימו את זמנן". ונועזות יתר עלולה להיות לרועץ.

אין יודעים בוודאות מתי נכתבה הסינפוניה בפה מז'ור. בראש הפרטיטורה רשום "לפני 1745", כלומר לידתה באחת מ-13 שנות דרזדן. "מוזרותה" במונחי תקופתה מתחילה כבר בפרק הראשון. בו זרועים האקורדים הדיסוננטיים, אך בזה אין די: באך מקפיד להכפיל אותם, כדי שלא יהיה לאיש ספק כי שמע נכון את השילוב "הלא נכון". זאת ואף זאת: הפרק מוכתר "ויואצ'ה" (ערני) ורובו

כשונדע למרים הנצרתית מפי המלאך גבריאל כי היא נושאת ברחמה את משיח ישראל, יצא מפיה מזמור המתחיל במילים: "רוממה נפשי את האל" (Magnificat anima mea Dominum). המזמור, המופיע בבשורה על פי לוקס, דומה להפליא לתפילת ההודיה שיצאה מלב חנה המקראית, עקרה שנפקדה וילדה את שמואל (ראו ההערה בעמוד הבא).

המגניפיקט זכה למקום מרכזי בטקס תפילת הערבית של הכנסייה הקתולית, ולימים השתלב גם בתפילת הערבית הלוטראנית והאנגליקנית. בימי הביניים זומר בזמרה מונופונית בכל מודוסי השירה הגרגוריאנית, וברנסנס חוברו לו עיבודים פוליוניים. אין כמעט מלחין רנסנס שהניח ידו ממנו. ג'ובאני פלסטרינה הלחין 35 מגניפיקטים ואורלנדו די לאסו - מאה.

גם בעידן הבארוק לא ירדה פופולריות המזמור. מפורסמים המגניפיקטים של מונטוורדי, שיץ, פרסל, ויואלדי, פרגולזי ובאך. מן המחצית השנייה של המאה ה-18 ירדה קרנו. גרסאות ק.פ.ע. באך ומוצרט בולטים בעידן הקלאסי, גרסאות שוברט, ברוקנר ורחמנינוב - ברומנטי וגרסאות פנדרצקי, פֶּרְט וג'ון ראטר - במודרני. לפני שנתיים, בהזמנת הקאמרטה, הלחין יוסף ברדנשוילי מגניפיקט יהודי-ישראלי.

באך חיבר מגניפיקט אחד, לקראת חג המולד של שנתו הראשונה בלייפציג - 1723. בין פסוקיו שילב גם מזמורי חג המולד. כעבור עשור, לקראת "חג הביקור" של 1733, השמיט את שירי חג המולד,

העשיר את התזמור ושינה את הסולם ממי במול מז'ור לרה מז'ור, בעיקר כדי להקל על החוצרנים. המגניפיקט אינו ארוך, אך הרכבו עשיר: חמישה סולנים, מקהלת חמישה קולות ותזמורת ובה שלוש חצוצרות, צמדי חלילים ואבובים (המתחלפים מדי פעם באובו ד'אמורה נוגה-מבע), כלי קשת ובסו קונטינואו.

תריסר פרקים במגניפיקט המסורתי, כמספר שליחי ישוע: לעשרת פסוקי בשורת לוקס נוספים שני פסוקי הדוקסולוגיה הקטנה*. אך באך בחר לחלק אחרת מקודמו: הוא רצה שצמד המילים "כל הדורות" יושר, כיאה לתוכנו, בפוגה מרשימה מפי כל קולות המקהלה - קול אחר קול, דור אחר דור. לכן הפכן לפרק נפרד. כדי לשמר את התריסר, איחד את שני פסוקי הדוקסולוגיה לפרק אחד.

המגניפיקט נבנה והולך אל עבר פסגתו כמסע אל ראש הר: **פרק י"ב** - תהילה לשילוש הקדוש ומיזוג עבר-הווה-עתיד הוא הפסגה המוסיקלית. בפרק זה מושקעים מרב התחכום הפוגאלי ומלוא נפח האנסמבל: Tutti בתזמורת, חמשת הסולנים וכל קולות המקהלה. אך ראשית ההתגלות כבר ב**פרק א'**. גם כאן המקהלה שרה לצלילי כל הכלים, אף כי הסולנים עדיין דוממים. **פרק ז'**, מעין אמצע, הליהוק כבפרק א'. פרקים אלה - התחילה, האמצע והסוף - הם אפוא שלושת הפרקים "העוצמתיים". **פרק ד'**, פרק "כל הדורות", מתקרב אל העוצמה הזאת, אך נעדרים האבובים, החצוצרות והטימפני. שאר הפרקים - אווירתם משתנה: יש פרקים

שמחים (**ב', ה'**). פרקים נוגים (**ג', ו', י'**) ופרקים דרמטיים (**ח', ט'**). ויש פרק חגיגי (**י"א**) המוליך אל פרק השיא. זאת ועוד: מנגינת המילה "מגניפיקט" שבפרק א' דומה למנגינת "כפי שהיה בראשית" בפרק י"ב, והרי זה נחש הנושך את זנבו.

לשם הבעת מצבי הרוח המשתנים שבפסוקים בחר באך במעברים תדירים בין מינור למז'ור ובליהוקים קוליים-כליים מתגוונים: סולו, דואט, שלישיה וחמישייה, פעם בליווי כלי נשיפה, פעם בליווי כלי קשת ופעם - קונטינואו ותו לא. ובפרק י' האבובים מזמרים קנטטו גרגוריאני, המזכיר לבאי הכנסייה את מגניפיקט ימי הביניים.

לסיום, מילה על הפתיחה: לא רק עליצות שוררת בה, כי אם צחוק של ממש: מגניפיק-ה'ה'ה'ט שרות שדרות המקהלה ומהדהדות כדקתיים. "אולי" מנסח מומחה אחד, "זה צחוקה של בתולה הרה?" ייתכן, אך האין זאת תגובה מעט חריגה? אלא אם כן - מדובר ברמז לשורה אמנו. כבר דובר על קרבת הטקסט לשירת חנה המקראית, עקרה שנפקדה. קשה להאמין כי מתודעת באך, ספוג הדתיות, נעדרה העקרה הקדומה ביותר שנפקדה באורח פלא - שרה אשת אברהם, המוזכר במזמור בשמו.

*הדוקסולוגיה הקטנה (doxologia minor) מסיימת בדרך כלל שירת מגניפיקט ופרקי תהלים. היא נבדלת מן הדוקסולוגיה הגדולה (doxologia maior), המסיימת את המיסה (Gloria in Excelsis Deo).

א. רוֹמְמָה* נִפְשִׁי אֶת יְהוָה

ב. וַתִּגַּל רוּחִי בְּאַלְהֵי יִשְׁעֵי.

ג. אֲשֶׁר רָאָה בְּעֵינֵי אִמָּתוֹ,
כִּי הִנֵּה מַעֲתָה יִאֲשְׁרוּנֵי...

ד. ...כָּל הַדּוֹרוֹת.

ה. כִּי גְדוּלוֹת עָשָׂה לִי הָאֵל
וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ,

ו. וַחֲסִדוֹ לְדוֹר דּוֹרִים
עַל יִרְאֵיו.

ז. גְּבוּרוֹת עָשָׂה בְּזַרְעוֹ,
פִּזַּר גְּאִים בְּמִזְמוֹת לִבָּם.

ח. הָרַס נְדִיבִים מִכְּסֹאוֹתָם,
וַיָּרַם שְׁפָלִים.

ט. רַעֲבִים מָלֵא טוֹב,
וְעֹשִׁירִים שָׁלַח רִיקָם.

י. תִּמְךָ בְּיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ,
לְזָכַר אֶת רַחֲמָיו.

י"א. כַּאֲשֶׁר דָּבַר אֶל אַבְרָהָם,
לְאַבְרָהָם וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם.

י"ב. הַדּוֹקְסוֹלוֹגְיָה הַקְּטָנָה
תְּהִלָּה לְאָב, וְלִבְנֵי וְלְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
כְּפִי שְׁהִיָּה בְּרֵאשִׁית, וְעַתָּה וְלִתְּמִיד,
לְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים, אָמֵן.

Coro / Tutti Magnificat anima mea Dominum,

Soprano 2 (S2) / Violino (VI) 1&2, Viola (Va), basso continuo* (Bc)
Et exsultavit spiritus meus in Deo salutari meo.

S1 / oboe d'amore1 (Oa1) & Bc
Quia respexit humilitatem ancillae suae,
Ecce enim ex hoc beatam me dicent...

Coro / 2 flauti (Fl), 2 Oa, VI 1&2, Va, Bc ...Omnes generationes.

Basso (B) / Bc Quia fecit mihi magna, qui potens est,
Et sanctum nomen eius,

Alto (A), Tenore (T) / 2 Fl, VI 1&2, Va, Bc
Et misericordia eius in progenies et progenies Timentibus eum.

Coro / Tutti Fecit potentiam in brachio suo,
Dispersit superbos mente cordis sui;

T / VI 1&2, Bc Deposuit potentes de sede,
Et exaltavit humiles.

A / 2 Fl, Bc Esurientes implevit bonis,
Et divites dimisit inanes.

S 1&2, A / oboe (Ob) 1&2, Bc Suscepit Israel puerum suum,
Recordatus misericordiae,

SSATB / Bc Sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham et semini eius in saecula.

Coro, SSATB / Tutti Doxologia minor**
Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc, et semper,
Et in saecula saeculorum, Amen

*Basso continuo: organo, fagotto, violone, oboi

המגניפיקט נכתב
במקור ביוונית,
אך בכנסיות נהוגה
הגרסה הלטינית.
התרגום העברי הוא
של המשורר העברי
מאיר הלוי לָטְרִיס
(1871-1800).

מעניין להשוות את
מזמור מרים בברית
החדשה לכמה פסוקים
בשירת חנה שבתחילת
פרק ב' של שמואל א':
"עלֹץ לִבִּי בַה',
רָמָה קִרְנֵי בַה'...
אֵין קָדוֹשׁ כֵּה',
כִּי אֵין בְּלִתָּהּ,
וְאֵין צוּר כְּאַלְהֵינוּ...
שְׁבַעִים בְּלָחֵם נִשְׁכְּרוּ
וְרַעֲבִים חִדְּלוּ...
ה' מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר,
מִשְׁפִּיל אֶף מְרוֹמָם.
מְקִים מַעֲפָר דָּל
מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן,
לְהוֹשִׁיב עִם נְדִיבִים
וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחָלָם".

Praise the Lord

32 SEASON
2016-2015

Avner Biron conductor

Daniela Skorka soprano (Israel)

Shaked Strul soprano (Israel)

Avital Deri mezzo-soprano (Israel)

Ed Lyon tenor (UK)

Yair Polishook bass-baritone (Israel)

Alon Reuven horn (Israel)

The Israeli Vocal Ensemble

Music Director: **Yuval Ben Ozer**

Wilhelm Friedemann Bach (1710-1784)

"Es ist eine Stimme eines Predigers"

Cantata F. 89 in D Major

(Israeli Premiere)

Zvi Avni (1927)

Don Quixote

Concerto for horn and orchestra

(World Premiere)

Intermission

Wilhelm Friedemann Bach

Sinfonia for Strings and Continuo

("Dissonant")

F. 67 in F major

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Magnificat BWV 243 in D Major

Jerusalem / Jerusalem Theater

Tuesday, March 8 2016 at 20:00

Rehovot / Weizmann Institute, Wix Auditorium

Wednesday, March 9 2016 at 20:00

Zichron Yaakov / Elma Arts Center

Thursday, March 10 2016 at 20:00

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art

Friday, March 11 2016 at 13:00

Saturday, March 12 2016 at 20:00

Sunday, March 13 2016 at 20:00

Program notes: **Benny Hendel** Design: **Hagit Maimon**

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

Advisor: **Josef Bardanashvili**

The musicians

*principal player **assistant principal

1st Violin

Matan Dagan*
Natasha Sher*
Carmela Leiman**
Denice Djerassi
Hadas Fabrikant
Sophia Kirsanova
Roman Yusupov

2nd Violin

Étienne Meneri*
Eduard Reznik**
Omri Tzach
Michael Kontsevich
Keren Shoshani

Viola

Michael Plaskov*
Doron Alperin
Boris Rimmer
Andrei Shapelnikov

Cello

Marina Katz*
Zvi Orleansky*
Alexander Sinelnikov**

Bass

Dmitri Rozenzweig*
Alexander Osipenko

Flute

Esti Rofé*

Oboe

Muki Zohar*
Ori Meiraz

Bassoon

Mauricio Paez*
Kristijonas Grigas

French Horn

Alon Reuven*
Ruth Varon

Timpani

Karen Phenpimon-Zehavi*

Guest Musicians: Na'ama Neuman, flute; Guy Sarig, Nir Zemach, Itai Morag, trumpet;
Yizhar Karshon, organ and harpsicord; Iris Jortner, cello.

Board of Directors and Members of Association

*Member of the board

Prof. Ruth Arnon*, Chairman
Jacob Aizner*
Dr. Hanan Alon
Avner Azulay*
Talma Barabash-Knoller, CPA

Prof. Avi Ben Basat*
Prof. Shlomo Biderman
Dr. Yoram Blachar*
Prof. Shmuel Cabilly
Robert Drake

Izaak Elron*
Prof. Menachem Fisch*
Prof. Benny Geiger*
Efrat Weiman Gershony*
Yair Green*

Prof. Moshe Hadani*
Prof. Uri Karshon
Raanan Kop, CPA*
Nissim Levy

Dov Shafir
Baruch Shalev*
Ilan de Vries*

Administration

General Manager: Ben-Zion Shira
Administrative Manager: Michael Kontsevich
Producer and Librarian: Dan Deutsch

Marketing Manager: Tamar Umansky
Sales Manager: Dagan Feder
Sales: Miriam Raskin

Stage Manager: Valery Aksyonov
Legal Advisor: Adv. Ami Folman
Accountant: Sarit Yitshaki

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfati) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
and by the generous support of various donors.

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM

MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

32 SEASON
2016-2015

Praise the Lord
